

Kurs: **EG1017 Examensarbete 15 hp**

Årtal 2019

Examen Kandidatprogram Musik- och
Medieproduktion vid KMH

Institution Musik- och Medieroduktion

Handledare: Thomas Florén, J-O Gulle

Max Sjödin

Att skapa till mig själv istället för att skapa till andra

Ett examensarbete om att skriva och producera
musik till mig själv och andra.

Skriftlig reflektion inom självständigt arbete

Till dokumentationen hör även följande inspelning: **Max S låtar
medley.mp3**

Abstract

Jag har länge skrivit pop-musik till andra artister, ofta i session tillsammans med andra låtskrivare, men varje gång jag försökt skriva musik som jag själv ska framföra har det tagit stopp. Jag bestämde mig för att ta itu med detta och utmana mig själv att övervinna de hinder som ofta dyker upp. Därav ägnade jag delar av våren 2019 med att undersöka de upplevda skillnaderna mellan att skapa musik åt mig själv och att skapa musik åt andra. Syftet med detta arbete var att undersöka skillnaderna som uppstår när jag skapar musik till mig själv gentemot när jag skapar åt andra, för att hitta ett arbetssätt som fungerar så bra som möjligt för mig. Genom att skriva och producera i olika konstellationer fick jag lärdomar om hur jag fungerar, inte minst när det gäller hur jag upplever skillnader i frihet och kontroll när jag skriver till olika mottagare. Efter flertalet sessions hade jag lyckats ta fram så många som nio olika låtar, och med det kom minst lika många insikter och lärdomar. Utifrån detta material skedde ett urval bland låtarna, som så småningom ska bli en EP.

Nyckelord: Co-writing, låtskrivande, musikproduktion, songwriting

Innehållsförteckning

Inledning	1
Syfte.....	1
<i>Frågeställningar</i>	2
Metod	2
Förarbete	2
<i>Sessions</i>	2
Urvalsprocess	3
Resultat och reflektion	4
Referenser	8
Kandidatuppsats	8

Inledning

I över tio års tid har jag drömt om att skriva och producera musik som jag själv framför i ett artistprojekt. Flera låtidéer, i mer och mindre färdiga versioner, har dykt upp under årens gång, men har aldrig färdigställts. Det har alltid varit en svår process där självkritik och perfektionism har lett till att jag aldrig färdigställt min egen musik. Jag har däremot skrivit och producerat mängder av låtar till och med andra artister. I de sammanhangen upplever jag det som relativt smärtfritt att skapa, delvis på grund av att arbetsbelastningen är uppdelad på flertalet låtskrivare och producenter som arbetar ihop, och delvis på grund av att det inte finns utrymme för den typ av eftertanke och tvivel som genomsyrar mitt arbete när jag skriver till mig själv.

När jag skriver musik med och till andra artister finns ofta ett gemensamt mål; att så snart som möjligt ha en färdigställd produktion, till skillnad från när jag ensam skapar musik till mig själv. Det tempot som co-writes bjuder in till gör mig relativt emotionellt fränkopplad i min skapandeprocess. Jag är mer maskinellt produktiv i dem sammanhangen än vad jag är när jag skapar något som jag själv sedan ska framföra, något som målar en bild av vem jag är som artist.

Jag har länge varit en musikalisk kameleont med många bollar i luften, och känslan av att låta en stil eller ett artistprojekt definiera mig gör mig obekvämt. Svårigheten att bestämma mig för vilken tårtbit av min musiksmak som jag själv ska framföra som artist har hindrat mig från att göra något alls. Den självmedvetenhet, eller självkritik, som infinner sig gör mig kreativt lamslagen.

Syfte

Syftet med mitt arbete är att undersöka skillnaderna som uppstår när jag skapar musik till mig själv och när jag skapar musik till andra, för att hitta ett arbetssätt som fungerar så bra som möjligt för mig.

Frågeställningar

- Hur skiljer sig min kreativa process när jag skriver åt mig själv gentemot när jag skriver åt andra?
- Hur upplever jag frihet och kontroll i skapandeprocessen när jag skapar material till mig själv istället för andra?
- Värderar jag andra karaktärsdrag i musiken som jag själv framför gentemot den jag skriver åt andra? Isåfall, vilka?

Metod

Mitt tillvägagångssätt för att uppnå syftet med arbetet är att skriva och producera musik till ett eget artistprojekt. Mina tidigare upplevelser är att jag lättare färdigställer produktioner när jag arbetar i grupp med andra medskapare. Jag gjorde därför ett aktivt val att bjuda in flertalet andra producenter och låtskrivare för att hjälpa till med projektet.

Förarbete

Min plan var att i början av processen både skriva nytt material och att också leta upp gamla låtidéer, för att en bit in i arbetets gång välja ut vilka av låtarna jag vill fortsätta jobba på. Arbetet började alltså med att göra ett urval bland mina existerande låtidéer, både färdiga och halvfärdiga produktioner, enklare inspelningar på telefonen och textanteckningar.

Sessions

Jag hade, som ovan nämnt, bestämt mig för att skriva och producera tillsammans med andra låtskrivare och producenter. I samma veva som jag letade upp gamla favorit-idéer kontaktade jag även flera kollegor angående att skapa ihop. Det var första gången jag har tagit hjälp av andra för att skriva material till ett eget projekt.

De låtskrivare och producenter jag samarbetade med bestod av fyra olika konstellationer. Ardalan Azadi, Yaroslav Polikarpov och jag har tidigare skrivit kommersiell pop tillsammans, då till andra artister. Den musik vi tidigare skapat har varit dansant kommersiell pop, med mycket synthar och ganska hård och komprimerad ljudbild. Även fast genren är något annorlunda än det jag själv vill framföra, har arbetsprocessen i denna konstellationen alltid varit väldigt effektiv och trevlig. Det kändes naturligt och nära till hands att tillfråga dem.

Jag har tidigare skrivit och producerat tillsammans med Klara Keller och Erik Renöfalt. Då skrev vi bland annat en mycket bra låt som jag gillar mycket. Musiken som kommit ur den här konstellationen ligger nära min egen smak och det uttryck jag själv vill framföra i mitt eget artistprojekt. Jag skulle beskriva musiken som melodisk pop, med starka hooks och snäll ljudbild med akustiska inslag. Den låten vi tidigare gjort ihop var en av de som jag valde ut bland äldre låtidéer att färdigställa.

Producentduon Sebastian Atas och Victor Sjöström är möjligtvis de två jag har arbetat mest tillsammans med de senaste fem åren. De slog igenom som EDM-duon Galavant och tillsammans har vi skrivit över 40 låtar, varav flera släpptes med Galavant. Idag gör de främst kommersiell pop-musik åt andra artister samt under sitt eget projekt Jübel.

Den fjärde och sista konstellationen består av mig själv och Viktor Broberg, en gammal vän och låtskrivar-kollega sedan många år. Då vi känner varandra så väl känner jag mig väldigt trygg och öppen under våra sessions, något som var extra viktigt när vi nu skulle skapa musik till mig själv.

Urvalsprocess

Nästa steg i arbetet var att välja ut den musiken jag kände mest för, både från det nya materialet jag skapat och favoriterna från mitt arkiv av osläppt material. Sammanlagt hade jag hela nio olika låtar att välja från. Beslutet baserades mycket på att vissa av låtarna hade en gemensam röd tråd och kompletterade varandra väl, medan andra stack ut lite för mycket stilmässigt. Just att veta vilken genre jag ville röra mig inom har varit en svår fråga för mig,

så genom att basera det beslutet på vad som kom ut av flera sessions fick jag en väldigt smidig lösning på frågan. De utvalda låtarna fortsatte jag att arbeta med och ska färdigställas inom kort. Låtarna är:

”Think about” - Skriven utifrån en låtidé som påbörjades av Victor Sjöström, Sebastian Atas och Albin Sjödin.

”What it’s like for you” - Skriven av mig och Viktor Broberg

”For a Minute” - Skriven av mig, Klara Keller och Erik Renöfalt

”Somebody will love you” - Skriven av mig och Viktor Broberg

Resultat och reflektion

Att arbeta tillsammans med andra låtskrivare och producenter ledde till en väldigt effektiv produktionstakt, likt det jag är van vid när jag gjort co-writes till andra artister. Bara av att skriva tillsammans med andra i samma rum avledde mig från att bli för självkritisk, jag var tvungen att hålla upp någon form av professionalism och se till att sessionen flyter på och inte fastnar. När jag skriver ensam, vilket är det jag mestadels gjort tidigare när jag skapat åt mig själv, finns ingen annan som blir uttråkad om det går för långsamt. Då krävs större disciplin av mig själv för att hålla tempot uppe och att se vilka detaljer som är värda att snöa in mig på och vilka jag ska lämna.

Under arbetets gång stötte jag inte på lika stora hinder som jag är van vid sedan tidigare erfarenheter. Det var snarare efter sessions, när jag ensam reflekterar och lyssnar igenom det som skapats, som tvivel och självkritiken kommer.

Här är mina tankar och svar på frågeställningarna jag ställt tidigare i texten. Då frågade jag mig själv:

- Hur skiljer sig min kreativa process när jag skriver åt mig själv gentemot när jag skriver åt andra?

Den insikt jag nu har pekar på att svaret består av två olika delar. Den kreativa processen är så annorlunda när jag skriver ensam gentemot när jag skriver i grupp. När det kommer till att skriva eget material ensam börjar processen i stort sett alltid med att jag spelar gitarr och sjunger melodier. Det är ofta en känsla jag får som gör att jag tror på en idé, och ofta stannar jag då där, med en ackordföljd och sångmelodi utan text. Därefter brukar jag låta idén få vila några dagar, för att sedan ta upp gitarren igen och testa den igen. Många gånger har jag redan efter andra tillfället fått en tydlig bild av låtens form, melodier och en skissartad idé till arrangemang i huvudet. Det är i detta skede som processen ofta stannar av för mig. Text är det jag har svårast för att skriva, och när jag själv också ska framföra materialet, kommer självkritiken och tvivlet fram med full kraft. Jag har svårt att veta vad jag vill uttrycka mig om, vad jag vill berätta. De flesta text-fraser jag testat avfärdas snabbt som för smöriga eller klyschiga, eller blir av någon annan anledning ratade ganska kvickt.

De gånger då jag ensam skriver låtar tänkta för andra artister ser processen lite annorlunda ut. Redan från början har jag en annan ingång till det jag skriver. Jag vänder mig inte längre inåt, på jakt efter en känsla hos mig själv som ska avgöra musikens kvalitet och potential, utan använder mig istället av referensmusik och mina kunskaper kring effektiva pop-former och uttryck. Här handlar det oftast om att skapa en så stark kommersiellt gångbar produkt som möjligt, med fokus på vad jag tror att lyssnare uppskattar att höra snarare än vad jag själv vill förmedla, eller vad som berör mig själv. Endast vid ett fåtal tillfällen har jag själv färdigställt en låt-idé helt ensam. Oftast blir det jag skapar i min ensamhet något jag visar upp för andra låtskrivare och producenter i sessions, för att se om det är något de nappar på att färdigställa ihop.

Det som är extra intressant för mig är det jag upplevde under detta arbetets gång, nämligen att det som gör min skapande-process bättre till större del handlar om att jobba tillsammans med andra eller inte, snarare än om materialet ska framföras av mig eller annan artist. I början av arbetets gång trodde jag att det motstånd jag upplevt när jag skrivit till mig själv till största del handlat om min självkritik, perfektionism och tvivel. Även om det ligger mycket sanning i

det, så är min erfarenhet idag, efter utfört arbete, att skillnaden mellan att skriva i grupp eller att skriva ensam har en ännu större påverkan på hur jag upplever motgångarna i processen. Jag upplever fortfarande svårigheter i vad jag vill uttrycka i mina texter när jag skriver eget material i session med andra, men bara att skriva i samma rum som någon annan tvingar mig att inte övertänka mina beslut. Jag märkte också att jag inkorporerar mer av tänket jag är van vid från att skriva åt andra artister, och har använt mig av referenslåtar nu även till mitt eget material.

- Hur upplever jag frihet och kontroll i skapandeprocessen när jag skapar material till mig själv istället för andra?

En stor skillnad i att skriva till mig själv, i grupp eller ensam, är att jag är den som har det slutgiltiga ordet, den stora kontrollen. Det är först när jag är nöjd som låten är färdig. Det är jag som tar de största kreativa besluten. I min roll som låtskrivare åt andra artister fungerar det ganska annorlunda, då min uppgift är att komma med idéer som ska tilltala och godkännas av artisten. Där är mitt arbete väl utfört först när artisten är nöjd och hur jag själv personligen känner inför låten är sekundärt. Det är en ovan roll för mig att ha den kontrollen i samarbete med andra och på vissa sätt trivs jag bra i rollen, men på andra sätt är jag ganska obekvämt i den. Jag tycker nämligen att det kan vara ganska bra och skönt att låta någon annan vara ”kvalitets-filter” när jag spottar ur mig idéer. Dock så är det en bra känsla att ha den slutgiltiga kontrollen i en produktion som ändå representerar mig själv.

- Värderar jag andra karaktärsdrag i musiken som jag själv framför gentemot den jag skriver åt andra? Isåfall, vilka?

Det viktigaste karaktärsdraget i musik jag skriver åt andra artister är att den ska ha en objektiv hit-faktor, om nu något sådant existerar. Det jag menar med det är att jag kan motivera val av melodier, arrangemang, tempo, ackordföljd, med mera, med referenslåtar. Helt enkelt, genom att kunna påvisa att en låt jag själv skrivit och producerat innehåller ingredienser lånade från andra hit-låtar, borde även min låt kunna flyta kommersiellt.

Detta är givetvis ett karaktärsdrag jag även önskar för min egen musik, men jag har kommit underfund med att det inte får ske på bekostnad av en personlig koppling till en låt. Jag själv måste känna något större, en känslomässig koppling till en låt som jag själv ska släppa under eget artistprojekt. Det sker alltså en annan viktfordelning av karaktärsdrag eller egenskaper som jag eftersöker i musik som jag skriver till mig själv och den jag skriver till andra.

Även fast jag genremässigt rör mig i den kommersiella sfären så är musiken fortfarande en konstform där jag har möjlighet att uttrycka någonting. Utöver en önskan om streams och framgång, som är en stor morot när jag skriver åt andra, har egen musik en större tyngd då jag då har en plattform att uttrycka något personligt på. I examensarbetet ”*Att skriva låtar till andra artister*” av Simon Strand, skriver han följande: ”Jag skulle vilja påstå att en låt inte påverkas alls av om man upplevt det man sjunger om eller inte. Så länge sångaren kan leverera det med inlevelse så ligger den viktigaste delen hos lyssnaren själv om den kan identifiera sig med känslan och låttexten.” (Strand 2015, sida 9) Jag kan hålla med om att det för lyssnaren spelar mindre roll om sångaren själv upplevt det hen sjunger om. Däremot, efter att ha gjort det här arbetet så vill jag påstå att det spelar roll för mig som artist, och i min relation till min musik, huruvida jag upplevt det jag sjunger om, att jag har något att uttrycka. För mig adderar det en extra nivå av mening i att skriva låtar, något som jag länge saknat när jag skrivit till andra. Det är den mest värdefulla insikt jag fått under arbetets gång.

Referenser

Kandidatuppsats

Strand, Simon (2015) *Att skriva låtar till andra artister* (Kandidatuppsats) Kalmar/Växjö: Musikproduktion, Linnéuniversitetet. Tillgänglig: <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:819074/FULLTEXT01.pdf>